

Analyticko-didaktické praktikum

2

Teorie

Cíl didaktického procesu

- očekávaný (zamýšlený výsledek), kterého mají účastníci dosáhnout
- vypovídá o tom, čeho chce vzdělavatel jako tvůrce kurikula dosáhnout
- umožňuje se na vzdělávání cílevědomě připravit, provést jej a zkontrolovat jeho úspěšnost
- dává představu o zpracování obsahu, čase potřebném pro realizaci a volbě metod

Funkce cíle:

- **motivační** (čeho)
- **regulační** (způsob)
- **kontrolní** (kvalita)

Požadavky na cíl (Kalhous 2002)

- **komplexnost** (kognitivní, afektivní, psychomotorické)
- **soudržnost** (cíle obecné, specifické)
- **kontrolovatelnost**
- **přiměřenost** (reálnost, splnitelnost)

Taxonomie kognitivních cílů výuky (Bloom)

- **Zapamatování** definovat, doplnit, napsat
- **Porozumění** dokázat, interpretovat
- **Aplikace** aplikovat, navrhnout
- **Analýza** provést rozbor, specifikovat
- **Syntéza** klasifikovat, modifikovat, shrnout
- **Tvořivost** argumentovat, obhájit, zdůvodnit

Taxonomie psychomotorických cílů (Dave)

- **Imitace** napodobení, reprodukce
- **Manipulace** schopnost podle instrukcí provádět činnost
- **Precizace** realizace činnosti v podmínkách praxe
- **Členění činnosti** provádět několik úkonů současně nebo v požadovaném sledu
- **Naturalizace** efektivní provádění činností s minimálním vynaložením energie

Afektivní cíle (Krathwohl)

- **Citlivost**
- **Aktivita frekventanta**
- **Přijetí hodnoty**
- **Organizace hodnot**
- **Charakterizace hodnotou**

Praktické úkoly

Praktický úkol 2

Analýza vyučovací hodiny biologie. V záznamu vyplňte body:

1-9, 12, 15, 17, 20, 21

Záznam ...

BIOLOGIE

- 2.ročník (4.C třída šestiletého gymnázia)
- téma Měkkýši
- biologie (3h týdně + 2h praktikum 1x za 14 dní)
- 2 hodiny již mají za sebou, dívali se na film

BIOLOGIE

- Nahrávka 1 - obsah, cíle hodiny, cílová skupina

BIOLOGIE

- › Nahrávka 2 - úvod hodiny, opakování
- › Nahrávka 3 - organizace hodiny, samostatná práce
- › Nahrávka 4 - práce ve skupinách
- › Nahrávka 5 - kontrola výsledku SP
- › Nahrávka 6 - prezentace a zápis nového učiva
- › Nahrávka 7 - použití DT k opakování
- › Nahrávka 8 - evaluace

Z autoevaluace učitele

V jednom případě jsem začala pokládat doplňovací otázku, která ale nebyla na místě a byla jsem ráda, že mne jedna dívka upozornila na fakt, že toto budeme řešit až v následujícím úkolu. **Je velice důležité, aby se žáci nebáli učitele upozornit na chybu a je stejně tak důležité, aby učitel svou chybu přiznal. Jeho autorita se tím v žádném případě nesníží, spíš naopak.** Potěšilo mne, že žáci zareagovali i na hrubku, která se na tabuli objevila, protože gramatika není jejich silná stránka.

Takže jsem dost pojmů zopakovala sama, abych stihla doplnit údaje, které v učebnici nejsou. Snažím se, aby si žáci uvědomili, že fakta v učebnici platí opravdu většinou jen většinou, že výjimek je mnoho a v přírodě nelze vše nastrkat do přísně ohraničených škatulek. Stejně tak mi nevyšel z časových důvodů závěr hodiny, kdy jsem původně zamýšlela, aby žáci hodinu zhodnotili sami. Omezila jsem se proto pouze na poděkování za spolupráci a za pozornost. Považuji za velice důležité, aby si žáci uvědomili, že jsou spoluvůrci hodiny a že na nich velice záleží, jaká atmosféra bude ve třídě panovat a zda se podaří vytvořit zajímavou hodinu.

Z evaluace

PaedDr. Milan Kubiátko, Ph.D.

Jako podkladový materiál pro vyplnění tabulky žákům sloužila učebnice. Učitelka je ale vyzvala, aby používali informace, které jim byly prezentovány v minulé hodině prostřednictvím filmu. Tento postup se nejeví jako zcela vhodný, protože jen málo žáků je schopno si zapamatovat informace z jediného zhlédnutí filmu. Práce s učebnicí by byla dostačující.

Tímto způsobem se s konkrétními druhy podrobněji seznámili jenom ti, kteří je prezentovali a popisovali. Ostatní je sledovali jenom z lavice, zejména žáci v zadních lavicích nemohli postřehnout znaky jednotlivých druhů. Ideální by bylo, kdyby se všichni žáci obeznámili s jednotlivými zástupci skupin měkkýšů.

Ti, kteří byli u tabule, měli dostávat zpětnou vazbu od žáků sedících v lavici, ta bohužel přicházela většinou jen ze strany učitelky.

Na konci vyučování následovalo shrnutí hodiny a úklid pomůcek a tabule. Bylo by vhodnější, kdyby se provedla reflexe hodiny – probíraného učiva, pracovních postupů apod.

A co tak nějaké kladné hodnocení?

Děkuji za pozornost.

